

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Pokrajinski pokojninski sklad.

Rente, ki jih dobivajo invalidi
delavske zavarovalnice, provizije,
ki jih nakazujejo provizijonistom
bratovske skladnice, so tako nizke,
da že davno ne odgovarjajo več
svojem namenu. Pavšalno zvišanje
rent je bilo po prevratu nemogoče
izvesti in to iz enostavnega razloga,
ker ni bilo denarjev!

Zato je segla deželna vlada za
Slovenijo po drugih sredstvih, ki
naj v efektu dosežejo isto kot zvi-
šanje rent. Po naredbi št. 657 Ur. li-
sta iz leta 1919. o ustanovitvi pokra-
jinskega pokojninskega sklada in po
naredbi št. 435 Ur. lista iz leta 1920.
izplačuje delavska zavarovalnica
zoper neizpolnitve v Ljubljani k rentam
in provizijam, ki jih izplačujejo de-
lavska zavarovalnica zoper neizpol-
nitve, železniška zavarovalnica zoper
neizpolnitve, občinski pokojninski zavod
za nameščence v Ljubljani in brat-
ovske skladnice — posebno tabela-
rično določene draginske doklade in
sicer 240, 200, 160, 120 K za invali-
da, provizijonista, 180 K za vdovo,
dvojno siroto in 84 K za otroka. Ti
zneski se stopnoma znižujejo soraz-
merno z dohodki, ki jih ima doklada-
nec.

Princip te uredbe je: da se ravn-
na doklada k renti po dohodkih, ki
jih ima rentnik ali provizijonist. To-
rei ni izveden v tem primeren prin-
cip, da ima vsak rentnik, provizijon-
ist tudi pravico do te draginske
doklade iz pokrajinskega pokojnin-
skega sklada.

Pa, pravilno je to stališče. Dose-
danja izkušnja jasno izpričuje in do-
kazuje, da je toliko revnih, pomoči
potrebnih rentnih upravičencev, da
bi se delile draginske doklade vsem
rentnikom le na škodo teh najrevnej-
ših.

Sredstva, iz katerih črpa dajatve
pokrajinski pokojninski sklad so
omejena. So tudi nezadostna, da bi
te v polni meri zadostile najnujnej-
šim potrebam in odpomogle največji
bedi.

V področju stroškov, ki so zve-
zani s temi dajatvami, se je pobirala
do 1. novembra 1920, 40 vinarjev,
od 1. novembra 1920, pa se pobira-
ta 2 kroni od vsakega metrskega
centa premoga, ki je namenjen kon-
zumu.

Premogovniki naznanjajo sproti
količino premoga, oddanega v kon-
zum in na podlagi teh naznanil pla-

čujejo naredbeno predpisane pri-
spevke.

Na ta način je bilo mogoče vsaj
deloma izboljšati nevarno stanje
invalidov, vdov, sirot in penzionis-
tov.

Ta naredba je sedaj predložena
v smislu člena 130 ustave zakonodaj-
nemu odboru. Zakonodajni odbor
bo sedaj sklepal, če ostane ta nare-
dba neizpremenjena v veljavi, če se
izpremeni, ali pa razveljavi. In, ker
smatrajo lastniki premogovnikov te
dajatve našim največjim revežem na-
menjene in določene, za veliko bre-
me, so začeli energično akcijo, da se
ta naredba ukine.

Že gori smo poudarjali, da niti te
dajatve ne zadoščajo, da bi se olaj-
šala beda invalidom. Sedaj si le pre-
dočimo kakšni usodi bi bili izročeni
zopet dokladanci, če bodo dobivali
zopet le rento. Rento, ki znaša od 3
do 30 kron mesečno. In ta znesek ni
večji, četudi je rentnik hrom, slep,
za vsako delo nesposoben.

Ker je to vprašanje nedogledne
važnosti tako za delavce, kot za po-
nesrečence, zato je neobhodno po-
trebno, da tudi mi povemo svoje
mnenje, izrazimo svoje zahteve in
utemeljimo svoje stališče.

Naša zahteva je: **naredba o po-
krajinskem pokojninskem skladu po-
stani zakon za celo državo.**

Imamo invalide pri nas v Slove-
niji, pa ima jih tudi v Hrvaški in
Srbiji in drugih delih države, ki so
prav taki reveži, kakor naši. So pa
v Hrvaški in Srbiji tudi premogov-
niki, ki naj plačujejo prispevke ravn-
notako, kot jih plačujejo premogov-
niki v Sloveniji.

Torej: namesto korak nazaj, ra-
je korak naprej v socialni politiki.
Naj se raie revdirajo kalkulacije
premogovnih lastnikov, kakor pa,
da bi se hotelo doseči znižanje pre-
mogovnih cen na račun največjih re-
vežev.

Pokrajinskemu pokojninskemu
skladu naj se da z zakonom udi si-
gurno podlago trajnosti. Ne moment
trajnosti, stalnosti, more dati skladu
razvojnne sile in sposobnosti, da bo
ustrezal nalogam in zahtevam.

Dokler pa bo pokrajinski pokoi-
ninski sklad živel le od dne do dne,
vedno se boječ, da bo ukinjena na-
redba, toliko časa bo pokrajinski
sklad le odsev tistega, kar hoče biti
in kar mora biti pokrajinski pokoi-
ninski sklad.

Razdvajanje in združevanje.

(Konec.)

V dobi prve Internacionale je na-
stala v socialističnem gibanju kriza,
podobna današnji, ki so jo povzročili
Bakuninovi anarhisti s svojim od-
stopom od prve Internacionale in z
razdvajalnim delom. Napadali so
Marksa in Engelsa, toda utopisti so
se morali umakniti. Razvoj je zopet
stnil socialistične vrste, proletari-
jat je našel pota v združevanje. Sle-
dil je zopet drugi razdor pred okoli
16. leti, ki so ga povzročili sindika-
listi in razdor imamo danes, posled-
nica svetovne vojne, ki je prinesla
ob svojem koncu furijo komunizma.

Skupina ljudi se zaveda blazno-
sti sistema kakršen je, pa ga hoče
skremeničiti, naj stane karkoli, na naj-
hitrejši način. Ta skupina, ki si je
nadelala ime komunisti, je hotela sve-
tovno revolucijo v najkrajšem času,
hotela je izvesti s pomočjo diktatu-
re proletariata vse predpogoje za
socialistični družabni red. Najprvo
revolucija, potem diktatura proletari-
ata in na to upajanje socializma.
Ura razvoja pa se ni dala tako hitro
poriniti naprej. Vsakdo, ki je socia-
list iz prepričanja, hoče socializem,
in dela za socializem. Pri tem delu

pa se porajajo med nami različna
mnenja. Eni zagovarjajo to pot in
drugi drugo. Nobeni niso v napač-
nem, kajti na podlagi teh eksperimen-
tov se končno vedno najde prava
pot, ki obvelja, dokler zopet ne
pride kriza in z njo nova pota in
nove taktike, ki pa se v glavnem
nikdar ne razlikujejo od starih.

Vedno so se našli ekstremisti, ki
so pripovedovali, da je le njihova
taktika prava za izvedbo hitre re-
volucije. Imeli smo jih v začetku in
imamo jih danes. Toda s taktikami
se ne dela revolucij. Če bi trdili, da
dela taktika revolucijo, potem bi la-
hko trdili, da je ruski carizem s svo-
jo taktiko pospešil rusko revolucijo
in da je taktika mednarodnega ka-
pitalizma s povzročitvijo svetovne
vojne omajala temelje kapitalistič-
nemu redu. Toda vprašanje taktike je
vendarle važno, kajti s pravo takti-
ko o pravem času se lahko veliko
doseže, z nepravno pa mnogo izgubi.
Iz raznih ponesrečenih revolucij
lahko črpamo nauke za taktična dela
v bodočnosti. Toda kadar govorijo
ekstremisti o revoluciji, je to slaba
taktika, ker je jasno, da nimajo

mnogokrat niti moči obdržati kak
javen shod, ker niso dovolj močni,
da ga protektirajo pred ekstremisti
na drugi strani — in ti so danes še
v veliki večini in med temi je treba
še širiti socialistične nauke.

Napadanje revolucionarnih eks-
tremistov na socialistično stranko
ni propaganda za pridobivanje no-
vih socialistov. Kritike so mnogo-
krat na mestu in opravičene. Toda
nebrzdano strastno napadanje ene
delavske struje na drugo strujo je
škodljivo propagatoričnemu in izob-
razevalnemu delu. Blatenje ne rodi
dobrih sadov.

Zakaj napada ena delavska sku-
pina drugo delavsko skupino, dasi-
ravno imata obe en cilj? Zakaj se
včerajšnji socialisti in današnji ko-
munisti zaletavajo v socialistično
stranko, jo blatijo in napadajo, dasi
ravno imajo dovolj polja za agitacijo
med stotilijonskim prebivalstvom
te dežele, ki še ne spada k nobeni ra-
dikalnih delavskih struji? Čemu čr-
pati energije proti bratski stranki,
pa puščati agitacijo v nemi pri ma-
si, ki še ne ve ničesar o socializ-
mu?

Blaznost te igre spoznavajo vo-
dilni elementi socialističnih strank
vseh dežel in po dvoletnem razdru-
ževalnem delu se pojavljajo glasovi
za združevanje. Socialistično delav-
stvo vsega sveta si mora najti pot

v eno mogočno internacionalo. Po
vsakem razdruženju, ki je doseglo
svoj višek, je prišlo toliko močnejše
združevanje, nov korak v zbliževanju
narodov. Pravo zbliževanje ljudstev pa
prinaša socialistični proletarijat.
Male skupine nestronnih razdiračev
bodo vedno obstojale, ampak te ni-
so in ne bodo odločilni faktor. Fak-
tor, ki gradi podlago za socialistič-
no družbo, je zaveden, trezen, toda
kljub temurevolucionaren proletari-
jat — revolucionaren pri konstruk-
tivnem delu za socializem.

Delajmo za pojačanje socialistič-
nih strank v različnih deželah, vzga-
jajmo nezavedno maso za socializ-
em in varujmo se vsega, kar ško-
duje slogi in disciplini v vrstah soci-
alističnega delavstva. Ko se raz-
burjeni duhovi nekoliko ublažijo, ko
pride potek razmer v normalnejši
tir, tedaj bo dan pogoj za združevanje
socialističnih strank v internacio-
nalo, v kateri se ne bo izključevalo
ne ruskih in drugih sodrugov, kajti
sodelovanje vseh je potrebno in ker
je potrebno bo tudi prišlo. Samo od
sebe ne; delati moramo, zbliževati
se moramo, kooperirati moramo drug
z drugim in če bomo delali to, bo-
mo vršili svojo dolžnost kot sociali-
sti za osvoboditev človeštva iz soon
današnjega družabnega ustroja.

Proletarec.

Občinsko lastništvo.

Vprašanje občinskega lastništva
javnih naprav je v zadnjem času po-
stalo predmet živahnega pretreso-
vanja v mestni politiki. Ali naj se
dovoljuje, da privatne družbe pose-
dujejo in upravljajo tako visoko-
vredne industrije in zaslužijo ogrom-
ne vsote iz privatne lastnine mest-
nih koncesij? Ali pa naj mesto sam-
o poseduje in upravlja javne na-
prave?

Nasprotniki municipalizacije, t. i.
sistema občinskega lastništva, trdi-
jo, da se taka velika podjetja ne mo-
rejo uspešno upravljati po birokrat-
ični mestni upravi in da le privatni
interesi morejo zagotoviti pravilno
trgovsko upravljanje. Občinsko last-
ništvo — pravilo — bi se le zlorab-

ljalo po političnih strankah za nji-
hove cilje: mesta bi bila zasedena
po njihovih pristaših brez ozira na
sposobnost in poslovala bi se slabo
in potratno.

Toda ravno nasprotno je res,
namreč, da pod takim sistemom po-
tratnost in korupcija ne bi mogla
biti prav nič večja kot ona, ki pre-
vladuje ob podeljevanju koncesij;
znano je, da so privatne družbe
vmešane v politiko, in da je veliko
korupcije v občinski upravi pripisati
... ravno tem privatnim korporaci-
jam. Občinsko lastništvo pa bi raz-
težilo delokrog občinskega delova-
nja in vzbujalo med občinarji večje
zanimanje za javne posle.

Zedinjenje železničarjev.

Včeraj je bila v dvorani mestne-
ga magistrata ljubljanskega konfe-
renca železničarjev iz Slovenije, da
se posvetuje o položaju železničar-
jev zlasti v Sloveniji.

Na konferenci so bile zastopane
po svojih delegatih bivša Splošna
železničarska organizacija, Stro-
kovno društvo železničarjev in Sa-
vez železničarjev. Skupaj je bilo na-
vzočih 47 delegatov iz 13 krajev
Slovenije.

Najprej je zavzela konferenca
načelno stališče proti aktu vlade na-
pram Splošni organizaciji, potem je
prešla na diskusijo o položaju že-
lezničarjev in potrebi zedinjenja. V
tem pogledu je sprejeta resolucija,
ki poziva razredne organizacije v
Sloveniji, da likvidirajo in se zedi-
nijo v Savez železničarjev Jugosla-
vije. Resolucija tudi obsoja projekt
magistrike, ki so jo izdelale rumene

železničarske organizacije in pred-
ložile ministrstvu saobračaja.

Konferenca je stala na stališču,
da se zedinijo vse organizacije iste-
ga karakterja. Na konferenci so bili
zastopani tudi nekateri ekstremisti,
ki so uničili Splošno železničarsko
organizacijo s svojimi ekstremistič-
nimi glospostimi: med temi in ogrom-
no večino konference je prišlo do
preloma. Njih načrt, da dobe v dru-
gi organizaciji skrivališče za svoje
nadaljnje razdiralno delo v delav-
skem gibanju, je popolnoma ponesre-
čil. Ostali so osamljeni in za vedno
pokopani med železničarji.

Ta konferenca je pokazala, da se
naš železničarski pokret ozdravlja
rapidno, odrekajoč se vsem svojim
preglasnim komisarjem raznim Žor-
gam in Baznikom itd., ki so ga dolgo
časa vodili po stranskih potih.

Na konferenci sprejete resolucije
objavimo v prihodnji številki.

Peskova tožba.

V soboto in včeraj se je vršila v
Ptuju obravnava Pesek contra Kle-
menčič zaradi žaljenja časti. Pri ob-
ravnavi je bilo zaslišanih nad 40
prič. Pesek je tožil Klemenčiča, ker
je govoril v ptujski gostilni, da je
Pesek homoseksualen. Klemenčič je
bil zaradi teh govorov obtožen, ven-
dar pa nastopil dokaz resnice. Ob-
ravnavna je bila tajna. Kolikor izve-

mo, so priče izpovedovale mnogo
obtežilnega, kar je pa Pesek vse z
ogorčenjem zavračal. Gre v prvi vr-
sti za nadlegovanje prič, ne menda
za dejanje samo. Dosedanja časn-
iška poročila so pristranska, zato o
poteku tajne razprave pred razsod-
bo ne moremo dobiti povsem jasne
slike. Sodnik je po zaključku obrav-
nave, ki je trajala včeraj do 13. ure

popoldne, napovedal, da izda raz-
sodbo o krivdi ali nekrivdi g. Kle-
menčiča danes ob 10. dopoldne.

Obsojen je bil sicer priča g. Lov-
rec na 5 dni zapore, oziroma 500 K
globe, v Peskovi zadevi, ki pa s
tožbo Peskovo proti Klemenčiču ni
v direktni zvezi.

Iz poteka obravnave je razvidno,
da je vsa zadeva tragikomična gle-
de na uprizoritev in osebe, ki so za-
pletene na bodisi kot politični stran-
kariji ali kot osebe.

Najnovejše.

UKINJENJE POTNIH LEGITI-
MACIJ.

LDU, Belgrad, 25. sept. Minister
za notranja dela je izdal naredbo o
ukinjenju potnih legitimacij za notra-
nji promet.

Prepričani smo lahko, da gosp.
Pribičević ni ukinil potnih legitimacij
za notranji promet zato, ker je spo-
znal protustavnost in nezakonitost
tega svojega čina, nego zato, ker je
bil v to prisiljen vsled odpora v na-
rodu!

»OMNIUM SERBE«.

LDU, Belgrad, 25. sept. Na da-
našnji seji je ministrski svet raz-
pravljao o pomudbi sindikata franco-
skih bank glede zgraditve tvornice
orožja in municije v naši državi. De-
finitivnega sklepa še ni, tor so vse
novinske vesti, ki so bile z ozirom
na to objavljene, netočne.

FINANČNI ZAKON.

LDU, Belgrad, 24. sept. Finančno
ministrstvo je končalo delo s finan-
čnim zakonom za leto 1921./22. Na-
črt se predloži predsedniku parla-
mentarnega finančnega odseka.

BOJI NA ALBANSKI MEJI.

LDU, Belgrad, 25. Presbino poročat
Pooblaščenici smo izjavili, da naše čete niso
prešle demarkacijsko črto, temveč se na-
hajajo daleč od nje na Črnem Drimu, na
postojankah pred Klanjo. Tiranska vlada
je osredotočila v tem sektorju preko 3000
ljudi in te njene čete so prekršile demar-
kacijsko črto, ki jo ni držimo že od 1. 1919.
Potisnili so naše slabe predstraže ter za-
vzeli nekatere vasi, med katerimi so Aras,
Dardu in Sinaj. Naša vojska je zopet za-
vzela vasi v tem delu demarkacijske
črte. Medtem so 20. t. m. neredne čete po-
novno napadle naše čete na postojankah
pod Klanjo. 21. t. m. je sledil napad alban-
skih regularnih čet. Napada se je udeležilo
okoli tisoč ljudi s dvema topovima in dva-
najsto streljalicami. Albanske čete so pre-
šle na našo stran demarkacijske črte. Z
naše strani so se podvzeli vsi potrebni
koraki, da se albanski napad odbije, ter
vzpostavijo demarkacijsko črto. Kraljeva
vlada je preko svojih zastopnikov opozorila
la veslele in zvezo narodov na vse te na-
pade in nevarnosti, ki morejo radi njih na-
stati.

LDU, Elbasan, 25. (Presbijo.) V Alba-
niji se vrši velika mobilizacija. Tiranska
vlada je odredila, naj vsak okraj postavi
še 50 mož, kar bi dalo okoli 3500 vojakov.
Vsi mobiliziranci se pošiljajo na jugosloven-
sko mejo.

OBRATNA POLJEDELSKA RAZSTAVA V SARAJEVU.

LDU, Sarajevo, 25. (ZNU.) Obratna po-
jedelske razstave, ki je bila včeraj otvor-
jena, se udeležujejo ogromne množice pre-
bivalstva z dežele.

ZAPADNO MADŽARSKO VPRAŠANJE.

LDU, Dunaj, 25. (Presbijo.) Češko-
slovaški minister zunanjih poslov dr. Beneš
in avstrijski zvezni kancelar dr. Schober
sta se včeraj sestala v Hainburgu in sta
razpravljala okrog tri ure. Razen splošnih
vprašanj sta govorila posebno o vpraša-
nju Zapadne Madžarske, o načinu, kako se
reši ta zapletljiva in o jamstvih miru v
Srednji Evropi. Po konferenci se je češko-
slovaški minister zunanjih poslov dr. Be-
neš takoj vrnil v Prago.

